Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Nr. 100 Lwów, Piątek dnia 2 Maja 1924 Rok XLII

PRE[illegible] Miesi[illegible] 6,000.[illegible] z dost[illegible] 6,500.0[illegible] z prze[illegible] 6,50.00[illegible] w inny[illegible] 10,0000[illegible] CEN[illegible]

250.000 marek polskich. Na dworcach kolejow. 300.000 mp.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano.

Redakcja: ul. Ossolińskich l. 15. Administracja: ul. Chorążczyzny l. 26. — Telef. redakc. 19. — Konto czekowe P. K. O. 140.561.

Możliwości propagandy narodowościowej.

W związku z poruszonym przez nas tematem „nacjonalizacji“ sowjeckiej, otrzymujemy z kół interesujących się zagadnieniem narodowościowem Rzeczypospolitej następujące uwagi. — Red.:

Sprawa „nacjonalizacji“, jako czynnika propagandy sowjeckiej, została już wyczerpująco przedstawiona na łamach „Kurj. Lwowsk.“. W jaki sposób należałoby przeciwdziałać tej propagandzie, wymierzonej przeciw całości terytorjalnej Rzeczypospolitej? — Oto pytanie, które powinien sobie zadawać w Polsce każdy, myślący o przyszłości państwa obywatel. — Niestety, pomimo wszelkich alarmów w tej dziedzinie, społeczeństwo nie okazuje dostatecznego zainteresowania. A przecie polskie czynniki społeczne, zwłaszcza na Kresach, a już szczególnie we Lwowie i w Wilnie, miałyby o niej bardzo dużo do powiedzenia.

Mogłyby one zacząć dyskusję z bardziej odpowiedzialnemi czynnikami ukraińskiemi i białoruskiemi, aby im wykazać, że perspektywy rozwoju narodowości ukraińskiej w ramach Związku republik sowjeckich, jakie teraz otworzyły się na skutek sprytnych posunięć władz komunistycznych, są najzupełniej złudne. Nacjonalizacja przeprowadzona przez sowjety, jest czysto zewnętrzna.

Choćby nawet olśnieni przez fantom nacjonalizacji panowie trudownicy udowodnili nam że dekrety, wprowadzające język ukraiński do szkół i urzędów, zostały wszędzie wykonane, to jednak fakt niniejszy nie zmienia w niczem systemu rządów rosyjsko-komunistycznych na ziemiach ukraińskich. Ukraińska republika „radiańska“ pozostaje nadal pod rządem partji komunistycznej, której wytycznym ośrodkiem, narzucającym wszystkie zarządzenia, jest zawsze Moskwa i tylko Moskwa. Ani (rosyjski zresztą — albo używając terminologji, wprowadzonej przez Dmytra Doncowa w książce p. t. „Pidstawy naszoi polityki“ — „ulsterski“) Charków, ani też tem mniej Kijów, nie stanowią żadnych, samodzielnych centrów rządowych.

Podobnie jak pod względem politycznym nie otwierają się dla Ukraińców w republice „radiańskiej“ żadne realne perspektywy, to również nie należy się z niemi liczyć w dziedzinie rozwoju kultury narodowej. W dziedzinie twórczości kulturalnej panuje w krajach sowjeckich wszechwładnie „konstruktywizm“, polegający na urzeczywistnianiu pewnych form życia, według opracowanych przez centrale komunistyczne i narzucanych z Moskwy, gotowych szablonów.

Ukrainizacja polega w tej dziedzinie jedynie na tem, że treść „marksystyczna“ zostaje podana w języku ukraińskim, ale treść ta pozostaje niezmieniona. Gdyby komunizm mógł kiedykolwiek opanować Anglję, Francję, albo Niemcy, to przecie proletarjat tych krajów posiada tak silne własne tradycje i tak wyraźny indywidualny profil, że możnaby się liczyć z możnością rozwoju w każdym z tych narodów własnej, indywidualnej kultury proletarjackiej. Jednak na Ukrainie mowy o tem niema. Co do tego, Ukraińcy nie mają chyba żadnych złudzeń.

Jeżeli na Ukrainie, która już posiada pewną tradycję narodowościową z czasów Chmielnickich i Mazepów, oraz świeżą tradycję przegranej niestety walki wyzwoleńczej, prowadzonej przeciw Rosji przez Petlurę — widoki rozwoju narodowego są tak niekorzystne, to cóż dopiero mówić o świeżo zainicjonowanej przez komintern, humorystycznej „nacjonalizacji“ Białorusi.

Propaganda polska, wymierzona przeciw iluzjom nacjonalizacji sowjeckiej, ma tedy bardzo wdzięczne zadanie. Może ona przytem iść w dwu kierunkach. Z jednej strony winna przedstawić narodowościom „kresowym“ możliwości życia narodowego z tej i tamtej strony granicy w dobie teraźniejszej, z drugiej strony może zaznaczyć perspektywy przyszłości.

W zakresie faktów z dziedziny teraźniejszości na wyróżnienie zasługuje taki np. szczegół: Ukraińcy lwowscy mają pozostawioną szeroką możność obchodzenia własnych rocznic narodowych. W dniach listopadowych mogą oni wspominać manifestacyjnie okres walk r. 1918 o Lwów i „Zachidnią Ukrainę“; mogą oddawać cześć poległym w tych walkach żołnierzom ukraińskim. Władze Rzeczypospolitej ingerują tylko wtedy, jeżeli te manifestacje przeradzają się w niebezpieczne dla spokoju publicznego demonstracje antypaństwowe. A proszę sobie wyobrazić, coby to było — przy kompletnej „nacjonalizacji“, gdyby Ukraińcy kijowscy zechcieli uczcić pamięć poległych w walkach 1918 czy 1920 roku patrjotów — „kontrrewolucjonerów“ z wojsk petlurowskich!?

Wypełnienie wszystkich paragrafów konstytucji, jak również ustaw szczegółowych, np. przeprowadzonej w Sejmie przez rząd Nowaka ustawy o autonomji województw małopolskich, zabezpieczy dla Ukraińców w obrębie Rzeczypospolitej możność nieskrępowanego niczem, pełnego rozwoju własnego życia narodowego. Kultura narodowa opierać się musi na pierwiastku indywidualności — i oceniając warunki życia zbiorowego w Polsce, możemy śmiało zagwarantować dla Ukraińców, jak i innych narodowości, możliwość tworzenia indywidualnej i samodzielnej narodowej kultury. W związku republik sowjeckich — podkreśliliśmy to już — możliwości takiej niema.

Również jeżeli chodzi o perspektywę polityczną przyszłości narodu ukraińskiego między Rosją a Polską — atuty naszej propagandy narodowościowej są bezwątpienia bardzo silne. Kwestja ta zasługuje na baczną uwagę. B. I.

—oxo—

Jak M. S. Zagr. wykonuje uchwały rządu.

Warszawa. Tel. wł. (G) Na skutek decyzji rządu w sprawie zmian personalnych w Min. spr. zagran. dnia 1 maja ustąpić miał ze swego stanowiska p. Stan. Żyliński, a jednocześnie miało być skasowane stanowisko wicedyrektora Departam. spraw zagran. Tymczasem jak się dowiadujemy, dotychczas p. min. Zamoyski nie wydał żadnych zarządzeń, tyczących się osoby p. Żylińskiego. — Korzystając z tego, p. Żyliński w dalszym ciągu rządzi się w Min. spr. zagran. jak szara gęś, a decyzja rządu pozostaje dotąd niewykonana.

—x—

Wstrzymanie nominacji p. Skrzyńskiego.

Warszawa. Tel. wł. (G) Wniosek o nominowaniu p. Skrzyńskiego delegatem w Lidze Narodów, który miał być dziś załatwiony na posiedzeniu Rady Ministrów, został odłożony. Stało się to na skutek pewnych zastrzeżeń p. Skrzyńskiego co do instrukcji, jakie miałby otrzymać, udając się do Genewy. Zastrzeżenia te będą rozpatrzone po powrocie Prezydenta do Warszawy.

Jak bolszewicy likwidują powstania.

Oddanie 3 tysięcy powstańców pod ogień karabinów maszynowych.

Warszawa. Tel. wł. (G) „Chicago Tribune“ donosi, że rządowi sow. udało się stłumić ruch powstańczy w Gubernji Amurskiej. W ruchu tym brało udział 13.000 chłopów; pułki syberyjskie, którym powierzono tłumienie powstania, okazały się niepewne, tak, że rząd sow. wysłał z niesłychanym pośpiechem na terytorja, objęte powstaniem, pułki moskiewskie. Wojska moskiewskie ruch powstańczy stłumiły z niesłychaną brutalnością, rozstrzeliwując nie tylko powstańców, ale ich krewnych i rodziny. Dowódca czerwonych pułków wyprowadził w pole partję 3.000 powstańców, kazał im kopać wielki dół, a następnie wydał rozkaz strzelania z karabinów maszynowych. W siedmiu powiatach gub. Amurskiej, w których ogłoszono stan wojenny, rządy sprawuje czerezwyczajka.

—oxo—

KONFERENCJA POLSKO-NIEMIECKA.

Wiedeń. (Pat.) Pierwsze posiedzenie konferencji polsko-niemieckiej odbyło się dzisiaj o godzinie 17. Przed południem złożyli przewodniczący delegacji polskiej i niemieckiej, tudzież prezes górnośląskiego trybunału rozjemczego prof. Kaeckenbeck wizytę oficjalną austrjackiemu ministrowi spraw zagran. Grünbergerowi.

P. O. W.

Pamięci Bohaterów i Męczenników naszych ś.p. Jerzego Dmytrowa i Rudolfa Popiela.

Trzy kabalistyczne litery, które tak różne i tak sprzeczne wywołują komentarze wśród ogółu naszego społeczeństwa, często nawet niezbyt poinformowanego o tem, że pod tym symbolicznym skrótem kryła się nazwa tej zakonspirowanej organizacji, która wtedy jeszcze, gdy tylko szubienica lub kazamaty więzienne mogły być jedyną nagrodą, przygotowywała się do walki o niepodległość przez zbrojny czyn. I szła do wytkniętego celu, jak przystało na bohaterów narodowych, nie szczędząc ofiar i krwi, nie oglądając się na żadne chwilowe korzyści czy konjunktury i składając olbrzymią hekatombę na ołtarzu wydobywającej się z mroków niebytu Rzeczypospolitej.

Była to „Polska Organizacja Wojskowa".

Dnia 4. maja b. r. odżywa wśród nas pamięć o P. O. W., jako w pięcioletnią rocznicę rozstrzelania przez ukraińców ś.p. Jerzego Dmytrowa i Rudolfa Popiela, członków P. O. W. okręgu tarnopolskiego. Corocznie i teraz w Tarnopolu obchodzona uroczyście rocznica Ich śmierci jest sławą przetrwania idei P. O. W., jako tej organizacji, która cel swój osiągnęła całkowicie. P. O. W. podniosła pośród zamętu różnych orjentacji politycznych sztandar walki z zaborcami zapomocą siły własnej, podtrzymała w szerokich warstwach społeczeństwa polskiego gotowość walki o wyzwolenie z pod jarzma zaborców — przeprowadzając to w formie skupionej organizacji; zmobilizowała w odpowiedniej chwili swe szeregi, przyczyniła się w wysokim stopniu do pokonania zaborców, dostarczyła młodej armji pierwszorzędnej wartości ochotników, dojrzałych moralnie, tworzących ducha tej armji kierującego, — P. O. W. zaszczepiła w narodzie wiarę we własne siły, gdyż społeczeństwo nasze ulega depresji, rezygnacji i panice—wciąż jeszcze skłonne do oglądania się na obcą pomoc; wyrobiła wśród swych członków to, co u obywatela i żołnierza jest najważniejsze: charakter — wpajając wiarę we własne siły, upór na wybranej drodze, śmiałość przemyślanego ryzyka i radosne branie odpowiedzialności za swe czyny.

Zasługi P. O. W. bardzo wielkie a praca peowiacka pełna przeszkód, niebezpieczeństw i ofiar przebolesnych, wydała i wydaje nadal wybitnie państwowotwórcze plony.

Dziś peowiacy znajdują się również w szeregach Związku Strzeleckiego, który pierwszy w Młodej Polsce zapoczątkował pracę nad przysposobieniem wojskowym całego narodu, tworzy kadry armji narodowej i w walce z bolszewikami w 1920 r. i o Górny Śląsk zdał znakomicie egzamin swej państwowotwórczej dojrzałości.

Śmierć bohaterska peowiaków, ś.p. Jerzego Dmytrowa i Rudolfa Popiela — strzelców i legjonistów — jest dla nas Kresowców twardym rozkazem, że zabezpieczyć się nam trzeba przed podobnemi ofiarami wiarą we własne siły i silnie i licznie zorganizowanemi kadrami armji narodowej w Związku Strzeleckim itp. organizacjach wojskowo-wychowawczych.

P. O. Wiacy za czyny swoje mają prawo domagać się od całej Polski szacunku dla swej przeszłości, a ilekroć przyjdą momenty groźne dla ojczyzny, peowiacy zawsze wraz z legjonistami i strzelcami znajdą się w **pierwszym szeregu** obrońców.

P. O. Wiacy mają prawo pilnie patrzeć, by bezkarnie nie puszczać zniewagi swojej idei i zasług, aż zginie zatruty posiew niewoli w postaci wierutnych kłamstw i oszczerstw, a zatryumfuje prawo i rozum.

Wielkości czynu P. O. W., którą potwierdza mnogość mogił peowiackich na całym obszarze Rzeczypospolitej, nie zaćmi kłamstwo codziennego dnia!

P. O. Wiakom cześć i dank!

H. S.

Z Sejmu i Senatu.

Uchwały komisji rolnej. — Dyskusja nad budżetem M. Sprawiedl.

Warszawa. (Pat.) Sejmowa komisja rolna przeszła do dyskusji szczegółowej nad działem 4tym budżetu min. reform rolnych, traktującym o osadnictwie i parcelacji, przyjęto pozycję pierwszą dotyczącą zadatku na poczet ceny kupna obszarów przeznaczonych na parcelację w roku bież. Pozycję tę określono w wysokości 2,962.150 zł. Wysokość zadatków określono przeciętnie na 15 procent ceny kupna.

Warszawa. (Pat.) Senacka komisja skarbowo-budżetowa przeprowadziła dyskusję ogólną nad budżetem ministerstwa sprawiedliwości. Obszerny referat wygłosił senator Nowodworski, który wykazał, że sądownictwo nasze stoi na wysokości zadania. W dyskusji zabierali głos senatorowie: Nowicki i Rotenstreich, senator Buzek, senator Adelman, który zajął się specjalnie sprawą więziennictwa, przyczem poruszył ostatni wypadek ucieczki więźniów w Krakowie oraz kwestją wynagrodzenia świadków, senator Kasperowicz, który poruszył kwestję obsadzenia stanowisk sędziowskich i prokuratorskich na Kresach oraz senator Dobrudzki. W dyskusji zabrał głos minister Wygonowski, odpowiadając na poruszone kwestje.

—oxo—

„Pokojowa" polityka litewska.

Odezwa Zw. Strzelców.

Kowno. (Pat.) Związek Strzelców zwrócił się do społeczeństwa litewskiego z następującą odezwą: „Wszystko dla Wilna". „Nasza stara stolica Wilno męczy się w zwierzęcych rękach okupantów. Nie zapominajmy o tem, że Polacy ciemiężą i tępią naszych braci, w kraju wileńskim. Warszawscy żandarmi męczą ich w więzieniach, zamykają szkoły, niszczą pracę, zakazują języka litewskiego i wypędzają z ojczyzny. Nasi bracia bronią się wszelkimi siłami, lecz potrzebują pomocy. Zapuściwszy swe pazury w ziemi wileńskiej, Polacy przygotowują sobie drogę do naszych siedzib, zamierzając zagarnąć całą Litwę. Dlatego ofiarujmy wszystko dla Wilna. Zebrane od was pieniądze zbliżą ten dzień, w którym sztandar litewski będzie powiewał na górze Gedymina. Zbiórka na całej Litwie od 25 kwietnia do 25 maja br."

Z TEATRU.

Teatr Mały: „Myśl". Dramat w 5 odsłonach Leonidasa Andrejewa. Tłóm. Przecław Smolik.

II.

Tłómaczenie „Myśli" epickiej, nastrojowo-refleksyjnej na język dramatyczny, dokonane przez samego autora, nie zdołało uczynić z niej dramatu. Powody tego faktu tkwią zarówno w charakterze tematu jak i w formie tłómaczenia.

„Myśl" — jak widzimy — to przejście od zimnego, pysznego intelektualizmu do rozpaczy zwątpienia, od pewności — jak się okazuje pozornej — do niepewności zupełnej. Rozpaczliwy znak zapytania, negacja wszystkiego — oto zakończenie. Takie założenie i podobne przeprowadzenie sprawy jest wręcz antyteza dramatu. Dramat — to rozjaśnienie mroków, to walka o pewność choćby najstraszliwszą, o prawo. W charakterze dramatu leży walka, rozwiązywanie, zaostrzanie i koncentrowanie problemów, a nie rozkład ich ani topienie w mgle niedających się przeniknąć wątpliwości.

Dramat Andrejewa w formie swej — to ilustracja, obrazy podane w zewnętrznym kształcie dramatu, o wartościach raczej refleksyjnych i charakterystycznych, przyczem — takie odnosi się wrażenie — pisarz posługuje się odsyłaczami, każącemi szukać wyjaśnień — w noweli (np. referowanie udanego napadu szału). I tak odsłona 1, w której główną postacią jest orangutang, scena silna, pełna przeraźliwej, rozpaczliwej tęsknoty, ma charakter nastrojowej refleksyjnej ilustracji, nie wchodzi organicznie w skład akcji, podobnie, jak i postać Krafta, chwilowego partnera djalogowego, który później znika bez śladu. Odsłony 2 i 3 są raczej opowiadaniem następujących po sobie wydarzeń, niż organiczną akcją, 4 i 5 zaś, to okazanie stanów duchowych popadającego w obłąkanie dra Kerżencewa.

Już na podstawie dokładnego omówienia noweli — jak i stosunku dramatu do niej, który jest bledszem jej odbiciem — zdać sobie można sprawę z olbrzymich trudności, czyhających na aktora, który porwie się odegrać rolę dra Kerżencewa.

Nad zawrotnemi przepaściami, wśród gęstniejącej mgły musi sobie aktor szukać własnej drogi. Na samą myśl o niebezpieczeństwach, komplikacjach i trudnościach dostać można zawrotu głowy, odczuć można powiew obłędu. Tylko promień genjuszu może rozświetlić te mroki.

Pomyśleć tylko: na ujęcie roli dra Kerżencewa składają się dwie linje, zimny plan mordu i mające jego celom służyć udawanie, posługujące się wybuchami uczuć — reminiscencjami, refleksami uczuć prawdziwych, zmartwychwstających — i szałem. A pod tem dusza bohatera, grunt psychiczny, zrazu — zdawałoby się — pewny i twardy, który niepostrzeżenie przechodzi w grząski, zdradliwy, bezkresny i bezdrożny moczar, w którym każdy krok grozi śmiercią. Obie linje bohatera poczynają się plątać, wikłać, przechodzić jedna w drugą. Zamiar zimny przywdziewa maskę szału, staje się szałem. Udawanie posługuje się rzekomą szczerością, staje się szczerym wybuchem uczuć w scenie, w której Kerżencew mówi Tatjanie o swojej miłości; podobnie w scenie morderstwa. Jest to i wybuch i przygotowywanie sobie motywów usprawiedliwiających; bo czyżby człowiek zdrowy — kombinuje sobie Kerżencew — mógł w ten sposób przygotowywać mord, w ten sposób morderstwa dokonać? Człowiek kieruje tu losem — a los człowieka wziął w swe nieubłagane ręce. — Stworzyć z tego całość, dać swoją interpretację; nie uronić nic z bogactwa komplikacji — i dać wyjaśnienie; przeżyć, przemyśleć i pokazać ten problem — oto zadanie domagające się sił prawie że nadludzkich.

Gdy się zechce spojrzeć w głąb, to zwykłe aktorskie rozwiązanie zagadnienia nie wystarczy. Nie wystarczą przyjęte wyrazy uczuć, znany ich alfabet, choćby jak najwięcej liter zawierał, choćby znaki te jak najinteligentniej były dobrane i zestawione. Tu — jeżeli Kerżencewa ma się zagrać, pokazać naprawdę — trzeba znaków nowych, jedynych, własnych, trzeba wynaleść, trzeba mieć nowe pismo duszy.

P. **Żytecki**, podejmując się zagrać rolę dra Kerżencewa, dał dowód bardzo wielkiej odwagi, nie pozbawionej zresztą pewnego objektywnego uzasadnienia. Rolę postawił na gruncie techniki aktorskiej, osądził ją na nim bardzo inteligentnie i sumiennie. Rozbił ją na dwie części: w pierwszej zagrał samotnego, smutnego człowieka, a konsekwentnem opanowaniem zwykłej nerwowości swoich ruchów próbował nas przekonać, że mamy do czynienia z człowiekiem silnym. W drugiej dał prawie, że mistrzowską demonstrację objawów obłąkania, która jednakowoż stanowiła odrębną całość, nie miała swoistego wyrazu psychicznego i tonu uczuciowego i również dobrze mogłaby się pomieścić w każdej innej sztuce. Był to obfity doskonale zbudowany popis, lecz nie tragiczna rewelacja walki człowieka z losem, nie odsłanianie najgłębszej jego istoty i tęsknoty w chwili, gdy gaśnie światło świadomości.

U Adwentowicza obłąkanie — to stan ściśle z psychologją bohatera związany, to tragiczny upadek bohatera pod ciosami losu. Pamiętamy ręce Oswalda rozpaczliwie wyciągające się ku słońcu,

Zjazd nauczycieli polonistów

Zjazd nauczycieli polonistów w Warszawie zakończył onegdaj trzydniowe swoje obrady.

Na ostatniem plenarnem posiedzeniu uchwalono między innemi wnioski następujące:

Przy nauczaniu języka ojczystego w gimnazjum należy harmonijnie stosować historię literatury i literaturę z położeniem nacisku na lekturę arcydzieł.

Zjazd stwierdza, że program ministerjalny nie może być uważany za ostateczny i powinien być podstawą do dalszych prac nad udoskonaleniem nauczania języka polskiego, przy których należy, między innemi uwzględnić postulaty, wysunięte w referacie Koła Tow. nauczycieli szkół średnich i wyższych (T. N. S. W.) we Lwowie.

Polska literatura romantyczna winna i nadal zachować główne i najobszerniejsze miejsce w programie języka polskiego na wyższe gimnazjum, ale zarówno wybór lektury jak i jej interpretację należy poddać gruntownej rewizji ze stanowiska nowego ideału wychowawczego, którego domagają się i zmienione warunki polskiego życia i nowe, wielkie zadania szkolnictwa średniego.

W nauczaniu języka polskiego, zwłaszcza w klasach wyższych należy silniej niż dotychczas zwrócić uwagę na wiązanie dzieł literackich z życiem współczesnem, należy drogą wypracowań pisemnych i dyskusji, doprowadzić do zastanowienia się nad zagadnieniami tego życia, przygotowując w ten sposób młodzież do odgrywania czynnej roli w nowej Polsce.

Wnioski dalej tyczą się lektury dzieł obcych przy lekturze przedewszystkiem utworów o wybitnej wartości ze względu na cele formalne nauczania języka polskiego, zwracania zaś mniejszej uwagi na walory czysto literackie.

Zjazd wyraził życzenie, aby w wykształceniu polonisty zwracano baczniejszą uwagę również na literaturę ludową, specjalnie zaś na znajomość pieśni i przysłów.

Wreszcie uchwalono zorganizować następny zjazd polonistów we Lwowie.

WYSTAWA POLSKA W KONSTANTYNOPOLU.

Warszawa. (Pat.) „Przegląd Wieczorny“ dowiaduje się, iż powstał w Warszawie komitet organizacyjny wystawy polskiej w Konstantynopolu.

gdy duszę jego opanowują ciemności; pamiętamy rozdzierające serce, dziecięce szlochanie „ojca“, Iwa, którego zniszczyły szakale i chjeny, człowieka, który chciał kochać, lecz musiał nienawidzić — dzieła genialnej interpretacji Adwentowicza.

Zastrzeżenia te nie mają w sobie ani cienia nagany, są to tylko określenia. Nie można — i nie wolno — żądać od ludzi rzeczy prawie że ponadludzkich. P. Żytecki wprawdzie nie wszedł na prawie że niedostępny grunt psychicznego problemu dra Kerżencewa, lecz pod względem aktorskiego ogólnikowego ujęcia i wykonania postaci dał bardzo wiele — i za to, za wielką sumienność, za inteligencję, za widoczny rozwój i opanowanie środków technicznych należy mu się nasze uznanie.

P. Żytecki, zaabsorbowany jako aktor, nie miał widać czasu by w charakterze reżysera postawić należycie postacie drugoplanowe. Przekrzywienie głowy i wpatrzenie się w nosy swoich bucików — nie jest wyrazem dostatecznie określającym usposobienie i nastrój ponurości. — Ręczę również, że pielęgniarka Marja, analfabetka — jak sama mówi — zapewne dziewka wiejska — nie miała bucików na wysokich obcasach, nie nosiła eleganckich pończoszek, ani też nie przemawiała miłym słodziutkim głosikiem. — P. Michnowska starannie zagrała rolę Tatjany, zdobywając się miejscami na silniejsze akcenty. P. Hierowski w roli Sawiłowa starał się być przykrym i rozdrażnionym. P. Niemiryczówna i p. Posiadłowski dali dobre postacie epizodyczne.

Włodzimierz Jampolski.

—oo—

Zasady likwidacji PKKP.

Warszawa. (Pat.) Rada Banku Pol. na posiedzeniu 26 ub. m. ustaliła zasady przejęcia P. K. K. P. Dotycząca umowa zawiera między innemi postanowienia: Bank Polski przejmuje 28. IV. 1924 następujące aktywa PKKP.: zapas złota (z wyjątkiem sumy około 10 milj. zł., stanowiącej zabezpieczenie obligacji pożyczki złotej z r. 1922), waluty i dewizy zagran., pozostałości na rachunkach korespondentów zagranicz., portfel weksli zdyskontowanych w walucie złotowej, oraz pożyczki terminowe, udzielone na zastaw papierów wartościowych o stałem oprocentowaniu. Z passywów przejmuje Bank Pol. zamienione na złote pozostałości na rachunkach żyrowych i korespondentów loro. Bank przeprowadza likwidację nieprzejętych aktywów i passywów PKKP na rachunek skarbu państwa. Nieruchomości, administrowane przez PKKP, z wyjątkiem kilku niepotrzebnych, nabywa Bank Polski od skarbu według wartości określonej przez rzeczoznawców. Ostatni bilans PKKP. zostanie sporządzony po dzień 27. kwietnia 1924, pierwszy bilans Banku Polskiego 10. maja b. r.

—oxo—

Z POBYTU PREZYDENTA W POZNANIU.

Poznań. (Pat.) Onegdaj wieczorem po powrocie z centralnej szkoły wychowania fizycznego, p. prezydent Rzeczypospolitej przyjął delegację kupiectwa polskiego, która imieniem całego kupiectwa złożyła wyrazy czci i hołdu.

30 b. m. ogodz. 11 rano p. prezydent Rzplte, wraz z rodziną udał się samochodem na zwiedzenie Kurnika. Przed odjazdem Prezydent pozował do portretu artyście malarzowi p. Nawrockiemu.

DYSKUSJA NAD BUDŻETEM M. S. WOJSK.

Warszawa. (Pat.) Sejmowa komisja budżetowa na dzisiejszem posiedzeniu rannem i popołudniowem prowadziła dyskusję ogólną nad budżetem ministerstwa spraw wojskowych. Zabierali głos posłowie Polakiewicz, Michalak, Kościałkowski, Kaczyński, Feldman, Śliwiński, Łypacewicz, Wasyńczuk, Gruszka i Bitner. Dla oświetlenia poszczególnych kwestji podnoszonych w dyskusji zabierali głos przedstawiciele ministerstwa S. W. generałowie Zwierzchowski i Gorecki, pułk. Petrażycki oraz przedstawiciel najwyższej Izby kontroli państwa Rugiewicz. Gen. Górecki w dłuższem przemówieniu przeprowadził analogię niektórych danych budżetu polskiego i francuskiego. Jako ostatni w dyskusji zabrał głos referent p. Czetwertyński, który ponownie uwypuklił zasadnicze myśli swego referatu, kładąc nacisk na konieczność samowystarczalności i poruszając kwestję liczebności armji oraz reorganizacji i kontroli.

ODZNACZENIE PREZESA Y. M. C. I.

Warszawa. (Pat.) Na bankiecie wydanym na cześć wszechświatowej organizacji Y. M. C. I. i prezesa tej organizacji w Polsce p. Motta, minister spraw wojskowych gen. Sikorski wygłosił przemówienie, w którem podniósł znaczenie międzynarodowe organizacji Y. M. C. I. i usługi jakie ta organizacja oddała Polsce w najkrytyczniejszych chwilach i zakończył przemówienie okrzykiem na cześć gwiaździstego sztandaru, dra Motta i St. Zjednoczonych. W odpowiedzi na to przemówienie, dr. Motta dziękując za nadane mu odznaczenie oświadczył, że uważa on je nie za osobistą zasługę, lecz jako nowe ogniwo łączące Polskę ze Stanami Zjednoczonemi. Ameryka gości u siebie kilka miljonów Polaków i dumną jest z Polaków, którzy stanowią jedną z podstaw jej siły. Kończąc przemówienie dr. Motta podkreślił, że związek chrześcijańskiej młodzieży będzie nadal ogniwem łączącym oba narody i przyczyni się do uzdrowienia społeczeństwa pod względem moralnym.

ARESZTOWANIA KOMUNISTÓW W ŁODZI.

Łódź. (Pat.) Policja tutejsza aresztowała znanego jej z rysopisu komunistę Tennenbauma, który występował w akcji pod pseudonimem „Jasiek“. W mieszkaniu aresztowanego, które zdołano wykryć, przeprowadzono szczegółową rewizję, która dała nieoczekiwane wyniki. Ustalono że w mieszkaniu jego mieściło się central. biuro komunistycznej partji robotn. w Polsce na okręg województwa łódzkiego. Pozatem w mieszkaniu tem mieściło się biuro wyborcze skasowanej listy Nr. 17. (lewicowego kl. Zw. zawod.) do Rady kasy chorych miasta Łodzi. W związku z aresztowaniem Tennenbauma aresztowano około 20 podejrzanych o przynależność do partji komunistycznej. W kilku wypadkach podejrzani zdołali zbiec przed aresztowaniem.

—oxo—

ZŁOTY POLSKI NA GIEŁDZIE GDAŃSKIEJ.

Gdańsk. (Pat.) W dzisiejszych prywatnych obrotach giełdowych płacono za złoty polski 113.50 guldenów za 100 złotych.

SYTUACJA PRZEDWYBORCZA WE FRANCJI.

Paryż. (Pat.) Kampanja wyborcza znajduje się w całej pełni. Partje prawicy przystąpiły do wyborów wspólnie. Jedynie rojaliści nie są brani pod uwagę ze względu na słabą ich liczbę. Na pomyślny wynik wyborów mogą oni liczyć jedynie w dep. Gare. Partje lewicowe opierają swe nadzieje na związku lewicy występującej ze wspólną listą wyborczą obejmującą radykałów i socjalistów. Na ogół sytuację wyborczą można scharakteryzować jako dość skomplikowaną. Na zaznaczenie zasługuje okoliczność, że lista radykałów desydentów w dep. Lyon uważana jest za główną ostoję partji radykałów. Pozatem istniejel ista własna bloku narodowego i lista desydentów prawicy na której znajdują się umiarkowani republikanie, byli zwolennicy Clemenceau.

TAJEMNICZA EKSPEDYCJA WOJSKOWA.

Konstantynopol. (AW.) Kilka tysięcy żołnierzy francuskich wylądowało podobno w Bajrucie. Turecki minister wojny odmówił dziennikarzom wszelkich wyjaśnień o celu przybycia wojsk francuskich.

ROZRUCHY W SYRJI.

Paryż. (AW.) Z południowej Syrji donoszą o ponownych starciach wojsk francuskich z ludnością. Walki zaczynają nabierać poważniejszego charakteru. Aeroplany francuskie były zmuszone do bombardowania 2 wsi.

CEL PODRÓŻY P. BENESZA DO RZYMU.

Rzym. (Pat.) „Messagero“ zaprzecza doniesieniom „Matina“ o celu podróży dra Benesza do Rzymu. Zaznacza przytem, że stosunki pomiędzy Rzymem a Pragą są serdeczne. Podróż Benesza do Rzymu ma na celu uregulowanie pewnych spraw finansowych. Rządowi czeskosłowackiemu przyznano w roku 1923 odroczenie spłaty zobowiązań. Zwłoka ta ma trwać do roku 1925. Ponieważ większa część długu czeskosłowackiego zaciągnięta została we Włoszech, przeto dr. Benesz stara się o odroczenie spłat długu i Włochy prawdopodobnie nie będą czyniły pod tym względem trudności. Przy sposobności pobytu dra Benesza poruszone będą także ogólne zagadnienia polityczne.

PRZEMYSŁOWCY NIEMIECCP ZA PROJEKTEM RZECZOZNAWCÓW.

Kolonia. (Pat.) Komitet dyrektorów związku przemysłowców nadreńskich aprobował deklarację gen. Związku przemysłowców niem. przyjmująca raport rzeczoznawców za podstawę do rokowań.

JESZCZE O IMIGRACJI JAPOŃSKIEJ.

Nowy Jork. (Pat.) Według doniesień z Waszyngtonu, prezydent Coolidge pragnie odroczyć definitywnie załatwienie kwestji imigracji japońskiej na 2 miesiące.

—oo—

Trzeci Maja.

Uroczysta Akademja dla uczczenia rocznicy Trzeciomajowej odbędzie się w piątek 2. maja o godz. 7. wieczór w Sali ratuszowej. Bilety wstępu są do nabycia 1. maja w biurze T. S. L. ul. Fredry l. 3. I. p., w dniu 2 maja w sklepie T. S. L., mieszczącym się w lokalu Związku Pol. Chrześć. Stow. Kobiecych ul. Akademicka l. 22. obok cukierni p. Zalewskiego.

Pochód na „Czartowską skałę“ zapowiedziany na sobotę 3. maja dla uwieńczenia „Krzyża pamiątkowego 3 Maja“, wmurowanego na szczycie skały przed 15 laty przez lwowskie Stow. „Gwiazda“ i „Tablicy pamiątkowej 3. Maja“ wykutej w bieżącym roku w skale, został odroczony do niedzieli 11. maja o g. 3½ popołudniu.

Prezydjum Tow. uczestników powstania 1863 roku zaprasza swych członków do wzięcia udziału w mszy polowej dnia 3 maja na pl. Marjackim. Punkt zborny w sobotę 3 bm. o g. 9¼ rano w ul. Kopernika przed pasażem Mikolasza.

Trzeci Maja — dniem święta orderu „Virtuti Militari“. Sejm Konstytucyjny, wkrzeszając nadawanie orderu „Virtuti Militari“, ustawą z dnia 1. sierpnia 1919 r. ustanowił dzień 3-go maja, jako rocznicę wiekopomnej Konstytucji 1791 r., w której obronie inicjatywa do stworzenia orderu tego powstała — dniem święta orderu „Virtuti Militari“.

Wszyscy kawalerowie orderu „V. M.“, oficerowie i szeregowi (w czynnej służbie, rezerwowi i w stanie spoczynku), zgromadzą się w sobotę dnia 3. maja o godz. 9.30 na placu Marjackim, obok figury Matki Boskiej i ustawią się na miejscu honorowem z prawej strony ołtarza polowego za najstarszym rangą oficerem-kawalerem orderu „V. M.“, celem wysłuchania mszy św., poczem przechodzą pod pomnik Mickiewicza na defiladę oddziałów wojskowych i organizacji cywilnych.

W razie niepogody biorą kawalerowie orderu „V. M.“ udział w uroczystem nabożeństwie w Katedrze o godz. 10-tej i w tym celu zbierają się o godz. 9.45 po prawej stronie prezbiterjum.

Dar Narodowy 3-go Maja. Na Dar Narodowy TSL. złożyli: Ks. kanonik dr. Henryk Badeni kwotę 50 dolarów amerykańskich oraz firma J. A. Baczewski 50.000.000 Mkp. Za te hojne dary składa Komitet P. T. Ofiarodawcom najserdeczniejsze podziękowania.

Pierwsi obrońcy Lwowa z roku 1918. Szkoły im. Sienkiewicza, Lewandówki, Domu Techników, Rzesny Polskiej i Domu Akademickiego, celem wzięcia udziału w uroczystości 3-go Maja jawią się dnia 3. Maja o godz. 8.30 przy ul. Zielonej 5. przed lokalem Związku Legionistów.

Wydział Stow. „Gwiazda“ wzywa swych członków, aby w sobotę 3 maja o g. 8½ rano zgromadzili się w lokalnościach Stow, skąd udadzą się pochodem na mszę polową.

Uroczyste nabożeństwo w kościele Ewangielickim odbędzie się w dniu 3-go Maja o godzinie 10-tej rano.

Związek okręgowy TSL. zaprasza wszystkich członków i Prezydia Kół do wzięcia gremjalnego udziału w Mszy polowej. Punkt zborny ul. Akademicka sklep TSL. (róg ul. Zimorowicza) o godz. 9.30. Uprasza się o przypięcie odznak TSL. Legitymacje i odznaki zbiorkowe wydaje się 1-go Maja od godz. 4—6 w biurach TSL. ul. Fredry 3.

Rozkaz sokoli. Członkowie Sokoła III. umundurowani i nieumundurowani (z odznakami sokolemi) zejdą się 3-go Maja o godz. 8 rano w sokolni przy ul. św. Marcina l. 6. celem wzięcia udziału w Obchodzie Konstytucji 3-go Maja.

Komitet Obchodu Trzeciego Maja uprasza organizacje i uczestników uroczystości o ścisłe zastosowanie się do wskazówek umieszczonych w programie, który podaje ulice i wejścia dla poszczególnych grup. — Z powodu niepewnej pogody Tow. „Gwiazda“ odłożyło odsłonięcie tablicy pamiątkowej na Czartowskiej Skale na niedzielę 11. bm. Wobec tego zapowiedziana w zaproszeniu wycieczka na godz. [illegible] popołudniu odpada.

Prezydjum Towarzystwa Strzeleckiego wzywa Członków do gremjalnego wzięcia udziału w uroczystości święta narodowego 3 Maja — z odznakami i w strojach narodowych. Miejsce zborne ratusz, godz. 9-ta rano.

W synagodze postępowej przy ul. Żółkiewskiej odbędzie się nabożeństwo w dniu 3-go Maja o godz. 10-tej.

Żydowski Związek Obywatelski zaprasza Członków wraz z rodzinami oraz PT. Publiczność do wzięcia gremjalnego udziału w nabożeństwie w templu (godz. 10) oraz w Poranku 3-go Maja, który odbędzie się w sobotę (o godz. 12) w sali Instytutu Technologicznego, ul. Bourlarda Osobnych zaproszeń nie będzie.

Związek Polaków w. m. przypomina Członkom, że w dniu 3 Maja nabożeństwo się odbędzie w templum o godz. 10 a „Poranek 3 Maja“ o godz. 12 w sali przy ul. Bourlarda (Instytut Technolog.).

Zaproszenia wraz z programem oraz karty reprezentacyjne dla władz, oraz instytucji wysłał Komitet pocztą w dniu 26 zm. O ile poszczególnym P. T. Instytucjom zaproszenia przez pocztę nie zostały wczas doręczone, uprasza Je Komitet o zgłoszenie się w biurze TSL. ul. Fredry 3. part.

Zapowiedziany na dzień 3-go Maja o godz. 4.30 popoł. koncert dwu muzyk wojskowych na placu Targów Wschodnich nie odbędzie się z powodu wyjazdu orkiestr na prowincjonalne uroczystości.

Nalepki iluminacyjne TSL. są do nabycia w kioskach inwalidów, wszystkich sklepach, w sklepie własnym TSL. ul. Akademicka obok Zalewskiego, oraz kiosku TSL. na placu Halickim.

Pogotowie ratunkowe. W dniu Trzeciego Maja celem niesienia pomocy podczas Mszy św. i pochodu ustawia Pogotowie karetkę u wylotu ul. Sobieskiego. Kierownikami Pogotowia są WP. dr. Notz i dr. Adamiak.

KRONIKA.

Kalendarzyk.

Dziś rz. kat. Filipa i Jakóba; gr. kat. Iwana prep. Jutro rz. kat. Zygmunta kr.; gr. kat. Fteodora. Wschód słońca 4·00; zachód 6·38.

Teatr Wielki.

Czwartek o 3 pop. „Danton“.
Piątek teatr zamknięty z powodu generalnej próby z „Panie kochanku“.
Sobota o 3 pop. „Kościuszko pod Racławicami“ — uroczyste przedstawienie dla młodzieży szkolnej z powodu święta 3. Maja — wieczór „Panie Kochanku“, opera M. Sołtysa (premiera).
Niedziela o 3·30 pop. „Miód kasztelański“— wieczór „Prorok“.
Poniedziałek „Panie kochanku“.
Wtorek „Żona Hassana Agi“.
Środa „Panie kochanku“.

Teatr Mały.

Czwartek „Myśl“.
Piątek „Myśl“.
Sobota „Bęben“.
Niedziela „Bęben“.
Poniedziałek, wtorek, środa „Myśl“.

Teatr Nowości.

Czwartek „Mädi“.
Piątek, sobota, niedziela, poniedziałek „Mädi“.
Wtorek „Zięć kawaler“, operetka w 3 aktach Eislera (premiera).
Środa „Zięć kawaler“.

Teatr Bagatela.

Prolog — St. Grabowska — M. Mirski — The Kays, B. Bronowski. „Symulanci“, farsa. Początek o godz. 8 w.

Kino „APOLLO“. Dziś: „Syn szatana“.

Kino „Kopernik“ i „Marysienka“. Dziś „Pod dwiema flagami“.

Ze Lwowa.

— Z życia towarzyskiego. Ślub panny dr. Klary Magońskiej z p. dr. Wacławem Nieświatowskim odbył się dnia 29 b. m. w kościele OO. Bernardynów.

— Oddział Małopolski Związku Banków podaje, że Banki należące do tego Związku przechodzą z dniem 1-go maja eo książkowania w złotych. 6182

Od Wydawnictwa.

Urzędy pocztowe od 1. maja przyjmują przekazy pieniężne i czeki P. K. O. wystawione tylko na złote polskie, wobec czego zechcą P. T. Prenumeratorzy zamiejscowi wysyłać prenumeratę za maj i ewentualne zaległości w relacji 6,500.000 mp. = 3 zł. 60 gr.

— Zbiórka na nieuleczalnych. Zakład św. Józefa dla nieuleczalnych we Lwowie przy ul. Kurkowej l. 53. urządza w dniu 7 maja b. r. zbiórkę uliczną pod protektoratem pań Jadwigi Paparowej i hr. Marji Łosiowej. Rozdanie puszek dnia 6 bm. o godz. 5 popoł. w lokalu Związku Polek przy ul. Rutowskiego, II. p. O łaskawy udział pań i o ofiarność PT. Publiczności uprasza Zarząd Zakładu.

— Uroczystość majowa P. P. S. Dnia 1 maja g. 10 rano odbędzie się na pl. Gosiewskiego zgromadzenie, na którem przemawiać będą posłowie Diamand i Hausner. Po zgromadzeniu pochód pod teatr miejski. O godz. 3 popoł. w teatrze Wielkim odegrany będzie dramat pt. Danton. O g. 5 popoł. na boisku „Pogoni“ robotn. drużyny sportowe rozegrają walkę w piłce nożnej o puhar srebrny. Przez cały dzień zbiórka na oświatę robotniczą.

— Z Rady miejskiej. Wczorajsze posiedzenie tajne trwało przeszło godzinę. Załatwiono wiele spraw personalnych, między innemi spensjonowano na własne żądanie wielce zasłużonego dla gminy p. Jana Chęcińskiego, obecnego dyrektora Magistratu, dalej tytularnego wicedyrektora p. Aleksandra Ostrowskiego, który gorliwie zajmował się sprawami opieki społecznej, oraz dyrektora Izby obrachunkowej p. Eugenjusza Horodyńskiego i st. radcy Izby obrachunkowej p. Włodzimierza Anca. Nad porządkiem posiedzenia czuwał p. [illegible] obradowano.

— Sztandar straży ogniowej miejskiej. W niedzielę 4 maja, w dniu św. Florjana, patrona strażactwa, odbędzie się uroczyste poświęcenie sztandaru miejskiej straży ogniowej. Rano o godz. 6, 9. 12 i 18 odegrane będą hejnały z wieży ratuszowej. O godz. 8 zbiórka delegatów i oddziałów straży na dziedzińcu strażnicy pożarnej przy pl. Marjackim i stąd wymarsz do kościoła OO. Karmelitów, gdzie o godz. 8.30 rozpocznie się uroczyste nabożeństwo, poświęcenie sztandaru i wbijanie gwoździ. O godz. 9.45 przemarsz do ratusza i defilada przed prezydjum miasta, poczem w sali Rady m. uroczyste wręczenie sztandaru korpusowi przez rodziców chrzestnych, oraz odznaczenie st. sierżanta Dyonizego Matuszewskiego z okazji 50-letniej służby w korpusie straży pożarnej miejskiej. Następnie dalsze wbijanie gwoździ i wpisywanie nazwisk do księgi pamiątkowej. Zapowiedziany w programie pochód pod pomnik Bartosza Głowackiego odroczony został do niedzieli 11 maja. Uroczystość sztandarowa zakończy w niedzielę raut w salach Strzelnicy miejskiej.

Wczoraj wystawiono sztandar na widok publiczny w oknie wystawowem firmy Lewickiego przy pl. Marjackim.

— Ceny płatnych druków pocztowych w walucie złotowej. Z dniem 1 maja r. b. wprowadza generalna dyrekcja poczt i telegrafów płatne druki pocztowe w walucie złotowej. Cena sprzedażna tych druków wynosić będzie: karty pocztowe pojedyncze (krajowe i zagraniczne po 1 gr. za sztukę, karty pocztowe podwójne (krajowe i zagraniczne) po 2 gr. za sztukę, przekazy pocztowe krajowe, telegraficzne, międzynarodowe, adresy, pomocnicze krajowe i zagraniczne po 2 grosze za sztukę, deklaracje celne, blankiety telegraficzne po 1 gr.; pokwitowania nadania telegramów po 10 gr. za sztukę, formularze statystyczne po 1 gr. za sztukę, pocztowe książki nadawcze po 60 gr. za sztukę, pocztowe książki odbiorcze po 30 gr. za sztukę, książki za pobór znaczków pocztowych, po 20 gr. za sztukę, spisy urzędów pocztowych wraz ze spisem urzędów województwa górnośląskiego po 1 zł. 50 gr., wykazy dodatkowe do spisów urzędów pocztowych Nr. 1—21 włącznie 5 gr., mapy połączeń pocztowych dla urzędników 50 gr. dla osób prywatnych 2 zł.

— Ochronne szczepienie ospy rozpocznie się we Lwowie 1 maja i potrwa do końca czerwca br.

— **Wycofanie dotychczasowych znaczków pocztowych.** Jener. dyrekcja poczt zarządziła od 1 maja wycofanie z obiegu wszystkich dotychczasowych pocztowych znaczków opłaty. Znaczki pocztowe opłaty w walucie markowej, znajdujące się w posiadaniu publiczności, wymieniać będą urzędy pocztowe w czasie od 1 do 10 maja b. r. włącznie na znaczki w walucie złotowej, według obowiązującego kursu przerachowania. Przy wymianie zastrzega się przedstawienie znaczków w dobrym stanie i w liczbie najmniej 10 sztuk.

— **Kiedy można realizować abonament teatralny.** W myśl istniejących postanowień bloczki abonamentowe można realizować najwcześniej na 3 dni przed danem prze stawieniem, gdy jednak przychodzi się w tym terminie o godz. 9·15 do kasy słyszy się często ze zdziwieniem, że wszystkie bilety już wysprzedane. To są chyba kpiny z publiczności urzędniczej, której się rzekomo umożliwia chodzenie do teatru przez sprzedaż abonentów a w praktyce uniemożliwia się realizowanie tychże. Jest rzeczą wprost nie do pomyślenia, żeby za kwadrans mogła być rozsprzedana taka ilość biletów, którąby stała w jakimś możliwym stosunku do ilości abonamentów, dlatego też istnieją tylko dwie alternatywy: albo dyrekcja teatrów wyznacza ledwie kilkanaście biletów na abonamenty, albo też bilety te otrzymać można jedynie po znajomości etc. Gdy p. M. zdziwiona takiem postępowaniem zwróciła się do zarządu administracji teatrów z prośbą o wyjaśnienie, to urzędnik zamiast odpowiedzi, wśród innych epitetów, które świadczą co najmniej o wielkiej jego niegrzeczności, oświadczył, „że urzędnicy i tak otrzymują teatr „darmo", więc nic się nie stanie, jeżeli nawet biletów nie otrzymają". Fakt powyższy podajmy do wiadomości Dyrekcji Teatrów i Komisi teatralnej przypuszczając, że anormalny ten stan zostanie usunięty. gg.

— **Masowa redukcja w bankach.** W bankach tutejszych zapowiadają redukcję masową pracowników i to głównie o niższych stopniach uposażeniu. „Przegląd Wieczorny" donosi, że w największym banku warszawskim a mianowicie w Banku Handlowym około 500 pracowników otrzymało wypowiedzenie, pozostające w związku z przeprowadzeniem w tej instytucji redukcji personalu urzędniczego.

— **Wydział Towarzystwa kolonji leczniczych** dla dzieci we Lwowie (pl. św. Ducha 3, I. p.) przyjmuje zgłoszenia na kolonje lecznicze w Rymanowie w miesiącu lipcu lub sierpniu. Opłata pełna za jeden miesiąc (utrzymanie, kąpiele, podróż) wynosi 100 zł. Przyjęte będą dzieci obojga płci do lat 13. Podania zaopatrzone w świadectwo lekarskie i ostatnie świadectwo szkolne należy wnosić do 20 maja pod powyżej podanym adresem między godz. 12—1. Do podań zamiejscowych należy dołączyć na odpowiedź kwotę 350 tysięcy mp. w znaczkach pocztowych. Podania spóźnione, bez załączników i bez znaczków pocztowych pozostaną bez odpowiedzi.

Z całej Polski.

— **W kościele Sw. Krzyża ks. arc. Cieplak** odprawił uroczyste nabożeństwo za duszę rozstrzelanego w r. ub. przez bolszewików ks. prałata Butkiewicza. W nabożeństwie wzięli udział przedstawiciele rządu, sejmu, miasta, społeczeństwa i przybyli wczoraj do kraju repatrjanci.

— **Rolnicy szwedzcy** zwrócili się do rządu polskiego o 1000 robotnic polskich do uprawy buraków. Robotnic polscy pracowali w Szwecji, gdzie zdobyli sobie opinję bardzo dobrą.

— **Daninę lasową** mają znieść zupełnie i zastąpić ją podatkiem majątkowym.

— **Wycieczka rumuńska** w Warszawie. Do Warszawy przybyła wycieczka rumuńska z prof. Lesteriu na czele. Wycieczka zwiedziła Zamek królewski i muzeum etnograficzne oraz złożyła wieniec u stóp pomnika ks. Józefa Poniatowskiego.

— **Z życia teatralnego na Śląsku** W Katowicach odbyło się tu doroczne Walne zgromadzenie Tow. przyjaciół teatru polskiego na Śląsku, który utrzymuje teatr polski w Katowicach i urządza przedstawienia w innych miastach śląskich. Wybrano prezesem Towarzystwa ponownie prezesa sądu apelacyjnego p. Bocheńskiego, któremu wyrażono uznanie i podziękowanie za dotychczasowe kierownictwo Towarzystwa. (Pat.)

— **Zdrowie prof. Jacka Malczewskiego,** znakomitego artysty malarza — jak donoszą z Krakowa — poprawiło się. Chory opuścił już łóżko.

— **Z karty żałobnej.** W Krakowie zmarł w 54 r. życia wizytator szkół średnich okręgu krakowskiego Jan Śnieżek, b. profesor gimn. im. Anny.

— **Podatek spadkowy.** Na skutek polecenia ministra skrabu, opracowany zostanie nowela do ustawy o podatku majątkowym. Wymiar podatku spadkowego w linji prostej, ma być obniżony a natomiast podwyższony podatek od spadków w linji bocznej.

— **Taryfa tramwajów warszawskich.** Komisja finansowa budżetowa Rady miejskiej w Warszawie uchwaliła ustalić nową taryfę tramwajową nie według projektu magistratu lecz w wysokości 15 groszy, stanowiących przeliczenie dotychczas obowiązującej taryfy, wraz z zaokrągleniem do 1 grosza.

— **Skasowanie zapomóg na leczenie.** Z Warszawy donoszą. Instytucje rządowe zostały zawiadomione, że skutkiem powszechnej redukcji budżetu, skasowane zostały zapomogi pieniężne udzielane urzędnikom na kuracje w zakładach balneologicznych. Natomiast przyrzeczono pracownikom państwowym pomoc w wysokości 50% obniżenia kosztów leczenia się w zakładach kąpielowych.

Z całego świata.

— **Wyprawa lotnicza do bieguna północnego.** Na skutek polecenia Mussolini'ego, lotnik włoski poseł Locatelli, ma towarzyszyć Amundsenowi w jego wyprawie lotniczej do bieguna północnego.

— **Ruch budowlany w Niemczech według** niemieckich danych urzędowych wzmaga się coraz bardziej. W marcu r. b. rozpoczęto w Niemczech budowę 1.263 nowych domów mieszkalnych oraz 654 fabryk, warsztatów i składów, gdy tymczasem w lutym liczba domów budowanych wynosiła 675, a fabryk, warsztatów i składów 135. — Zmianę tę wywołało ustalenie waluty niemieckiej.

— **Gubernator stanu Indiana** Mac Crzy został skazany przez trybunał federacyjny za dokonanie 2.000 fałszerstw dokumentów, na karę więzienia. Według obowiązujących ustaw, będzie on sprawował nadal swe czynności urzędowe aż do załatwienia sprawy przez trybunał administracyjny.

Zebrania, odczyty i widowiska.

— **Urządzenie sceny w „Panie Kochanku".** Jak już donosiliśmy, opera Sołtysa wystawiona będzie z wielkim przepychem. Na scenie ujrzymy prześliczne stylowe meble ze słynnych zbiorów p. Heleny Dąbczańskiej oraz z Muzeum miejskiego. — Broń również będzie stylowa. Pracownie krawieckie wykończyły już nowe kostiumy. Przedsprzedaż biletów rozpoczęła się we wszystkich kasach.

— **Nowa operetka.** Teatr Nowości przygotowuje operetkę pt. „Zięć kawaler" Eyslera. „Zięcia kawalera" reżyseruje Tatrzański, który gra również jedną z głównych ról. Bliższe szczegóły podamy niebawem. „Mädi" ciesząca się tak niezwykłem powodzeniem, zejdzie niedługo z afisza.

— **Koncert na dochód budowy pomnika „Orląt"** na Technice odbędzie się dn. 2 maja w Kasynie Oficerskiem ul. Fredry 1. Świetny program wypełnią swemi produkcjami: Tow. śpiew. „Bard", pp. Kleinówna, Szczurkiewiczówna fortepian, Korniakowa Popowiczówna śpiew, dyr. Krzyzanowski deklamacja, Ruben wiolonczela i Trzosowa skrzypce. Początek o g. 8 wiecz. Po koncercie tańce przy muzyce 14 p. ułanów.

— **Festiwal Bachowski** odbędzie się staraniem Polsk. Tow. Muzycznego we Lwowie w czasie od 4 do 8 maja br. Wykonaną zostanie po raz pierwszy w Polsce „Msza uroczysta H-Moll", jedno z najgłębszych i najwspanialszych arcydzieł muzycznych. Wykonanie olbrzymiej kompozycji odbędzie się pod Dyrekcją Mieczysława Sołtysa, przy udziale zespołu choralnego i orkiestralnego, złożonego z przeszło 200 osób, oraz słynnego zagranicznego Kwartetu oratoryjnego w następującym składzie: Lotta Leonard (sopran, Berlin), Marja Philippi (alt, Bazylea), prof. Antoni Kohmann (tenor, Frankfurt) i Herman Schey (bas, Berlin). Pierwsza produkcja odbędzie się w niedzielę 4-go maja o godz. 3 popoł. w kościele św. Elżbiety na dochód budowy Ołtarza, następne koncerty w d. 6 i 8 maja odbędą się w sali Tow Muzycznego.

— **Posiedzenie Komitetu obchodu 10-letniej rocznicy wymarszu Legjonów** odbędzie się w niedzielę 4 maja o g. 11 przedpoł. w lokalu Ligi Kobiet, pl.Akademicki l. 1. Posiadacze list składkowych zechcą na tem posiedzeniu złożyć zainkasowane dotychczas kwoty.

— **Z Kasyna i Koła Lit. Art.** W niedzielę 4 b. m. II dancing wiosenny. Początek wyjątkowo o g. 9 wiecz. Obowiązują dotychczasowe legitymacje, które jednak przedtem należy zgłosić w sekretarjacie do przestemplowania.

— **Lwowskie Towarzystwo lekarskie.** XV. Posiedzenie naukowe odbędzie się dnia 2. V. 1924. o godz. 18 w Poliklinice ul. Lindego l. 5. Na porządku dziennym. Demonstracje chorych. Dr. Z. Reich „Porażenia połowiczne a teorja ruchów".

— **Miejskie Muzeum Przemysłowe** zaprasza Komitet Wystawy Wiosenn j mebli w połączeniu z robotami kobiecymi, na drugie posiedzenie do biura Muzeum (ul. Hetmańska) w niedzielę 4 kwietnia b. r. o godz. 11 przed południem.

Zjazd lekarzy w Warszawie.

W Warszawie odbył się walny zjazd członków Związku lekarzy państwa polskiego, na który przybyło około 100 delegatów ze wszystkich województw Rzeczypospolitej.

Pierwszą część obrad poświęcono sprawozdaniu z działalności Związku. Zajęto się następnie sprawą reorganizacji Kas chorych. Komisja lekarzy związku państwa polskiego opracowała memorjał, jako podstawę do nowelizacji ustawy Referentem tej sprawy był dr. E. Orłowski.

Skutek interpelacji w sejmie spodziewana jest rewizja ustawy, wobec zaś tego opinja fachowa i rzeczowa uważa za swój obowiązek rzucić pewne podstawowe postulaty pod adresem ciał prawodawczych.

Memorjał zaleca: 1) zniesienie przymusu czyli zagwarantowanego ustawą Kasie chorych monopolu ubezpieczenia na wypadek choroby. Dążyć należy do decentralizacji czyli do powstania niezależnych Kas chorych np. Kas samorządowych mieiskich i wiejskich, fabrycznych, zawodowych kolejowych i t. d.

2) Określenie górnej granicy dochodu ponad którą nie istnieje dla Kasy obowiązek ubezpieczenia, aby w ten sposób Kasa chorych była pomocą dla warstw ekonomicznie słabszych.

3) Wolny wybór lekarza, co jest integralnem prawem obywatela.

4) Równouprawnienie gabinetów lekarskich t. j. prywatnych ambulatorjów z przychodniami Kasy chorych.

5) Powołanie do zarządu Kasy chorych fachowych sił lekarskich.

6) Dostateczne uposażenie lekarzy.

7) Zniesienie przymusu przez ustawę narzuconego szpitalom państwowym i komunalnym przyjmowania i leczenia ubezpieczonych członków Kasy za połowę normalnej opłaty.

Nad postulatami powyższemi wywiązała się dyskusja, w której przedstawiciele różnych części kraju dorzucili wiele uwag. Na podstawie tej dyskusji opracowano szereg wniosków, które powierzono do opracowania specjalnej komisji zjazdu.

—oo—

Stan zasiewów i horoskopy urodzajów.

(m) Od jednego z wybitnych naszych ziemian otrzymujemy następujące informacje co do stanu zasiewów i postępu robót polnych w Małopolsce wschodniej.

Zasiewy ozime w większej połaci kraju uległy przeważnie zniszczeniu z powodu śniegów, pod którymi znaczna ich część wyginęła. Dotyczy to szczególnie wczesnych zasiewów żyta ozimego, gdyż późne zasiewy żyta i pszenicy wyszły z pod śniegu w stanie normalnym.

Długa jesień umożliwiła przygotowanie roli pod zasiewy wiosenne, co można nazwać prawdziwem szczęściem dla rolników, gdyż aura wiosenna była pod każdym względem nieprzychylna. Długotrwałe deszcze, zimno i błoto uniemożliwiły wczesną obróbkę pól. Zamiast w połowie marca, mogły być rozpoczęte roboty wiosenne zaledwie w połowie kwietnia i to tylko w cieplejszych stronach Małopolski n. p. nad Dniestrem, w powiecie horodeńskim, zaleszczyckim i buczackim. W innych n. p. w pow. gródeckim dopiero z końcem kwietnia rozpoczęto zasiewy wiosenne.

Zasiewy jarej pszenicy i owsa można dziś uważać przeważnie za ukończone — obsiewy jęczmienia w toku. Częste deszcze i wysoka temperatura pozwalają wierzyć, że nie sprawdzi się w tym roku staropolskie przysłowie: „Kto sieje w marcu, ten zbiera w garncu — kto sieje w maju, ten zbiera w jaju“ — i że choć spóźnione zasiewy wiosenne dadzą dobre rezultaty, oziminy zaś odżyją.

Nadesłane.

Płatność rat podatku majątk. odroczona.

Minister skarbu odroczył do dnia 1. stycznia 1926 termin płatności rat podatku majątkowego, przypadających w latach 1924 i 1925 od właścicieli nieruchomości miejskich, do których stosuje się ustawa o ochronie lokatorów, a których jedynem źródłem dochodu są te nieruchomości, względnie także uposażenia służbowe, praca najemna lub emerytura. O ileby jednak przed dniem 1. stycznia 1926 r. właścicielom nieruchomości miejskich zostało umożliwione zapłacanie podatku majątkowego w trybie, przewidzianym w art. 58 ustęp c. ustawy t. j. listami zastawnemi, opiewającemi na franki złote lub inne waluty, wówczas odroczenie zostanie automatycznie uchylone. Odroczenie terminów płatności nie dotyczy tych właścicieli nieruchomości miejskich, którzy je nabyli tytułem odpłatnym po dniu 1. stycznia 1919 r. Przepis ostatniej części art. 66 winien być ściśle stosowany. Zatem w razie sprzedaży nieruchomości odroczenie ustaje i należność podatku majątkowego płatną jest przy sporządzaniu kontraktu kupna-sprzedaży pod rygorem nieważności kontraktu. Odroczenie będzie przyznawane z urzędu.

Na krawędzi dnia.

PAN GIEŁDZIŃSKI.

Mój znajomy Giełdziński, nazwijmy go tak, — co to za sympatyczny człowiek — jest urzędnikiem, co mówię, już nie jest tylko giełdziarzem i gra na giełdzie, a mnie na nerwach. Jaką on zrobił karjerę.

Chodził do Renesansu, dawał, brał i kupował, z początku szlus Węglówek, później Pezety, rzucił się na Cegielskiego, pociągnął Azot, ładne skoki, prawda? Tak manipulował, aż mu brakło czasu na chodzenie do biura, podziękował za osadę i zrobił się odrazu mały bankier.

Kupował na medio Zieleniewskiego, na ultimo Gazy i inne... No i dobrze było. Pani Giełdzińska to pocieszna osóbka, ona znowu zaczęła myśleć o wyjeździe na Rivierę, no ale nie mogła się zdecydować, czy na włoską, czy na francuską. On, chłop jak dąb, zaczął się uskarżać na nerwy, żołądek, wątrobę, i wogóle cierpiał na wszystkie modne choroby. Byłoby tak dalej wszystko szło — chciał nawet zmienić mieszkanie, kupić konie albo auto, no, loża roczna musi przecież także być, a toalety „dernier Cri“ — to mało przecież kosztowało. Puścił jeden gaz, a było ubranie; puścił szlus Chodorowa znów wystarczyło na kostjum. no, ale te akcje zwarjowały i zaczęły padać, co padać, lecieć na pysk. A pan Giełdziński, jakkolwiek z początku pocieszał się, że to chwilowo, bo akcje to są wogóle najtańsze rzeczy na świecie, i miał tabelkę, choć zapewniał, że muszą pójść w górę i zapowiadał hausse, haussa ogłuchła i nie przyszła, a mój biedak Giełdziński przychodzi napowrót do biura, ma zdrowe nerwy i zdrowe wszystko, a p. Giełdzińska nigdzie nie wyjeżdża i przeklina wszystkich dyrektorów spółek akcyjnych.

Fryderyk Schall.

Sport.

(j.) **Nowy Zarząd Polskiego Związku Lekkoatletycznego przedstawia się następująco:** Prezes: p. B. Kowalewski, wiceprezesi: pp. J. Gebethner i kpt. Skotnicki, członkowie Wydziału: pp. kpt. Daniec pro. Holowacz, rtm. Mryc, kpt. Kurleto, kpt. Misiński Chrapowiecki Franciszkowski, Weyrauch, Marconi i Witoszyński.

(j.) **Zawody bokserskie o mistrzostwo Polski,** odbędą się w dniu 3 maja w Warszawie w hali Agrykoli. Do zawodów tych zgłosiło się wielu wybitnych bokserów Polski.

(j.) **Turniej lawn-tennisowy Francja—Anglja,** przyniósł zwycięstwo Francji; również w zawodach rugby pomiędzy Francją a Anglją zwycięstwa odniosła Francja w stosunku 30:8.

—oo—

KURJER EKONOMICZNY

Lwów, 30. kwietnia.

+ **O ułatwienia kredytowe.** Dnia 28 kwietnia odbyło się pod przewodnictwem dyr. Totha posiedzenie Komisji bankowej Izby handlowej i przemysłowej zwołane celem omówienia z delegatami oddziału Małopolskiego związku banków środków dla udogodnienia i ułatwienia kredytu bankowego dla przemysłu i handlu. Z ramienia związku banków wziął udział w posiedzeniu dyr. Dr. Kudelka. Po zagajeniu obrad przez p zew. dyr. Totha przedstawił dyr. Izby Dr. Trawiński powody, dla których doszło do skutku wspólne posiedzenie i zwrócił szczególnie uwagę na zażalenia przemysłowców i kupców wskutek szczupłego i bardzo utrudnionego kredytu bankowego, co zmusza do korzystania z kredytu prywatnego, który jest ogromnie drogi. W dyskusji nad tą sprawą zabierali głos pp. Kiesler, Thom, Dr. Horowitz, Bolesław Lewicki, inż Kolischer, którzy wskazywali na obecną przełomową chwilę, wymagającą powrotu banków do przedwojennej polityki kredytowej. Poszczególni mowcy podnosili w szczególności zbyt wygórowane kondycje bankowe, oraz niedomagania pod względem technicznym. Dyr. Kudelka w odpowiedzi omówił warunki, wśród których banki obecnie pracują i przyrzekł przedstawić poruszone kwestje związkowi banków. Na najbliższem posiedzeniu Komisji bankowej ma nastąpić dalsze omówienie kondycji bankowych z zaproszonymi delegatami Komisji kartelowej Związku banków. Ponadto postanowiono zapraszać Związek banków na posiedzenia Komisji bankowej Izby celem umożliwienia stałego bezpośredniego kontaktu między związkiem banków a sferami przemysłowemi i handlowemi.

+ **Kalendarzyk podatkowy na maj 1924.** W maju przypadają terminy płatności następujących podatków, bez specjalnych wezwań:

do 31 maja 100°/₀ dodatek pobranej raty podatku gruntowego;

do 15 maja podatek od obrotu za kwiecień od przedsiębiorstw handlowych I i II kat. i przemysłowych I—V kategorji;

od 15 maja dopłata do ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych dla zawodów handlowych;

do 24 maja dopłata do podatku dochodowego od osób prawnych, fizycznych i spadków.

Pozatem: wpłata w ciągu dni 7 po potrąceniu przy wypłacie podatku do uposażeń; wpłata w ciągu dni 14 od wypłaty lub zamknięcia rachunków — podatku od rent i kapitału oraz dalsze egzekwowanie zaległości podatku majątkowego.

Nadto płacone być winny wszystkie podatki i opłaty, na które doręczane są płatnikom nakazy płatnicze.

+ **Giełda lwowska.** Wczoraj — jak zwykle we środę, zebrania giełdowego nie było. Na giełdzie tutejszej znosi się zebrania giełdowe w soboty, natomiast w każdą środę odbywać się będą zebrania dla akcji i waluty.

+ **Sytuacja na giełdzie warszawskiej** pogorszyła się w 2 dni. Na giełdzie warszawskiej panowała wielka podaż, popytu nie było wcale. Wszystkie akcje straciły bardzo znacznie na kursie. Zniżka ta spowodowaną jest końcem miesiaca, banki realizują posiadany przez nich zapas akcji skutkiem braku gotówki.

+ **Banki warszawskie** od dzisiaj prowadzić będą rachunki wyłącznie w złotych za wzorem Banku Polskiego i P. K. O., które czynie to już od 28 kwietnia.

+ **Giełda warszawska** notuje od 28 kwietnia akcje i waluty w złotych, tak samo giełda poznańska, natomiast na giełdziel wowskiej i krakowskiej notowania odbywały sie jeszcze w markach polskich. Dopiero od dziś na giełdzie lwowskiej wszelkie notowania odbywać się będą w złotych.

KURSA ZBOŻOWE.

Pszenica krajowa 73/74 ex 1923 38000000. Żyto małopolskie 68/69 ex 1923 24000000. Żyto małopolskie 65/66 20500000. Jęczmień małopolski browarniany 24000000. Jęczmień małopolski przemiałowy 19000000. Owies małopolski 44/45 ex 1923 22500000.*) (Ceny rozumieją się w markach polskich za 100 kg. bez podatku spożywczego, miejsce stacja załadowania). *) Ceny szacunkowe bez transportu.

AKCJE GIEŁDY KRAKOWSKIEJ.

Bank Ziemski Kred. —.—. Bank Przemysłowy 1150. Bank Spółek Zarob. 18000. Bank Komercjalny 350. Tohan 1200. Pharma 2550. Zieleniewski 27000. Cegielski 1600. Parowozy 1100. Trzebinia żelazo 1850. Siersza górnicza 13750. Tepege 6550. Nafta 1500. Pokucie 850. Krakus 2800. Chodorów 12500. Jaworzno drobne 67000. Chybie 18750. Szkło w Krośnie 1250. Lokomotywy 1400. Glob 440. Azot 1500. Tendencja słaba. (AW.)

AKCJE GIEŁDY WARSZAWSKIEJ.

Bank Przemysłowy Lwów. 0.65. Eksploatacja soli potasowych 10. Siła i światło 0.70. Chodorów 66.50. Polska Nafta 0.75. Parowozy 0.65. Trzebinia 1. Ursus 1.60. Żyrardów 650.—.

Kursa walut Kurjer Lwowski Nr. 100	Warszawa 30 kwietnia	Zurych 30 kwietnia	Gdańsk 30 kwietnia
	Dewizy		
100 Mk. pol.	— 00 —	—	
1 funt ang.	22·75	24·59	—
100 frs franc.	33·58	36·20	
100 fr. szwaj.	92·85	100·00	
100 frc. belg.	28·55	31·75	
100 K czesk.	15·25	16·48	
100 K węg.	—·—	0·0072	
100 K austr.	7·31	0·0079	
100 M niem.	00000	0·130	
1 Dolar am.	5·18	5·60	
100 Lir wł	23·26	25·10	
100 Lei rum.	2·73	2·90	
100 guld. hol.	194·40	210·00	
100 K norw.	—·—	77·50	
100 K duńsk.	— —	94·00	
100 K szw.	—	148·00	
Pożycz. złota	8·00		
Bony złote	0·75		
Miljonówka	0·70		
	(AW)	(AW)	(AW)

Zapiski.

Brückner Aleksander: Dzieje literatury polskiej w Zarysie T. I. (str. 467), T. II. (str. 520) Warszawa. Instytut Wydawniczy „Bibljoteka Polska“.

Zarys literatury polskiej, opracowany przez jednego z najznakomitszych uczonych naszych. Doczekał się trzeciego wydania, obejmującego również piśmiennictwo Polski wyzwolonej. Tom I-szy, poświęcony jest omówieniu twórczości literackiej Polski niepodległej ściśle biorąc Polski dawnej do XIX w. Tu znawstwo przedmiotu i czucie krytyczne nie zawodzą autora. Na ujęcia poszczególnych pisarzy nie zawsze można się godzić, trzeba być jednak wdzięcznym Brücknerowi, że jak nikt inny zbliżyć nas potrafi z całym szeregiem zjaw sk, składających się na budowę tła kulturalno-literackiego (początki literatury polskiej, w. XVII literatura mieszczańska). W świetle jego wywodów widzimy jasno jakie były możliwości stworzenia w w. XVI. XVII wielkiej literatury narodowej. Piśmiennictwo tych wieków jest zwierciadłem ówczesnej Polski stanowej która z powodu preponderancji warstwy szlacheckiej, nie mogła przetworzyć się w nowożytny organizm państwowy. Treścią T. II-go jest historja rozkwitu literatury narodowej w okresie zupełnego upadku państwowego, czasy wieszczów staro- i noworomantycznych, aż do wybuchu wielkiej wojny i dzisiejszych czasów. Ten to okres upadku idei państwowej, przy równoczesnej próbie poczęcia jej na nowo z ducha poezji czyni litetaturę naszą niepodob ą do żadnej innej na świecie. W rozdziale dotyczącym literatur najnowszej razi brak wybitnych nazwisk (jak np. Rostworowski).

Brückner kończy próbą ogólnej charakterystyki literalnej polsk ej i wezwaniem do tworzenia w wolnej Polsce nowej o szerszym t hu i potężniejszym locie.

Dzieje literatury polskiej w zarys e nie są idealnym podręcznikiem, czyniącym zadość wszystkim wy aganiom nauki: wszechstronnym, sumiennym, wnikliwym a objektywnym obrazem naszej literatury. Ale inaczej być nie mogło! Brak nam jeszcze całego szeregu prac przygotowawczych, monog afji i przyczynków zęsto t k sumienn ch dla tych, którzy sobie lekceważą, wzrastający z dnia na dzień falangę „wpływologów“ — w najlepszem znaczeniu. Dopiero gdy materjału budowlanego nazbiera się dość, dopiero wtedy ktoś kompetentny, zbuduje z tych cegieł potężny gmach o jednej linji architektonicznej.

I. S. P.

—x—

Książki nadesłane.

Edward Estaunie, członek Akademji francuskiej. **Rozbitek** powieść. Z upoważnieniem autora przełożył W. Kopaczyński. Stron 143. Wydawnictwo: Księgarnia bibljoteki dzieł wyborowych Warszawa, ul. Sienkiewicza Nr. 12.

Władysław Reymont. Pisma wydanie zbiorowo zupełne ze wstępem Adama Grzymały — Siedleckiego i portretem autora. Tom XII. Rok 1794 **Ostatni Sejm Rzeczypospolitej**, powieść historyczna. Stron 463. Wydanie trzecie. Nakład Gebethnera i Wolffa Wetnera.

Apolinary Garlicki. Zagadnienia biologiczno-społeczne. Stron 491. Autor rozstrzyga problem: Zmierzch rasy białej czy odrodzenie? Praca i książka. Przemyśl — Warszawa 1924. Wydawnictwo Książnicy Naukowej.

Stanisław Kot prof. historji kultury na Uniwersytecie krak. **Historja Wychowania** zarys podręcznikowy. Stron 663. Nakład Gebethnera i Wolffa. Warszawa.

Firm: 1646.
Stow. VI. 141

Zmiany dotyczące firmy spółdzielni już wpisanej.

Do rejestru wpisano dnia 30. października 1923.
Siedziba spółdzielni: Lwów. ul. Żółkiewska l. 73.
Brzmienie firmy: Ludowe Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywcze „Samoobrona“ Spółdzielnia z ogran. odpow. we Lwowie.
Zmiany: Członek Dyrekcji Dr. Albert Rosenberg ustąpił. — W jego miejsce obrano dyrektorem Leopolda Stanisława Pistreicha. 6177

Sąd okręg. cywilny i handl. we Lwowie
Oddział IV. dnia 30. października 1923.

Podwyższenie kapitału akcyjnego Banku Ziemian Sp. Akc. we Lwowie

z mp. 2,016.000.000 — mp. 3,500.000.000.

W myśl uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonarjuszy Banku Ziemian Sp. Akc. we Lwowie z dnia 28. października 1923 zezwoliło Ministerstwo Skarbu, oraz Przemysłu i Handlu postanowieniem z dnia 13. marca 1924 ogłoszonem w „Monitorze Polskim" z dnia 7. kwietnia 1924 Nr. 81 pkt 197 na podwyższenie kapitału akcyjnego Banku Ziemian S. A. we Lwowie ze sumy mp. 2,016.000.000 na mp. 3,500.000.000 przez emisję 5,300.000 sztuk nowych akcji, wartości nominalnej po 280 mp., wobec czego rozpisuje się niniejszem na podstawie uchwały Rady Nadzorczej z dnia 9. lutego 1924 **SUBSKRYPCJĘ** na akcje Banku Ziemian S. A. we Lwowie V. emisji na następujących warunkach:

1) Dotychczasowym Akcjonarjuszom przysługuje prawo pierwszeństwa do poboru nowych akcji w ten sposób, że każdych
576 akcji poprzednich emisji daje prawo do nabycia 100 nowych akcji uprzywilejowanych po cenie 0.05 zł.
16 „ „ emisji daje prawo do nabycia 5 nowych akcji zwycz. po cenie 0.05 zł.
4 „ „ emisji daje prawo do nabycia 1 nowej akcji zwyczajnej po cenie 0.10 zł.

(Uprzywilejowanie akcji polega na tem, że każdych 10 akcji uprzywilejowanych w prawie do głosu nadaje Akcjonarjuszowi prawo oddania 9 głosów, podczas gdy 10 akcji zwyczajnych Spółki nadaje Akcjonarjuszowi prawo oddania jednego głosu).

2) Prawo poboru wykonane i zgłoszone być może najpóźniej w terminie 30-dniow. od dnia publiczn. ogłoszenia subskrypcji tj. d. 30 maja 1924 r.

3) Przy korzystaniu z prawa poboru należy przedłożyć dawne akcje, które zostaną zwrócone natychmiast po uwidocznieniu na nich wykonania prawa poboru.

4) Przy zgłoszeniu należy uiścić gotówką całą cenę emisyjną wraz z 3% odsetkami od 1. stycznia 1924, oraz podatek giełdowy i pokryć koszta złączone z konfekcją akcji w stosunku za 100 nowych akcji 0.01 zł.

5) W razie gdyby po upływie powyższych 30 dni nie zostały wszystkie nowe akcje rozebrane przez dawnych Akcjonarjuszy, ogłoszony zostanie 15-dniowy termin dodatkowej subskrypcji dla dotychczasowych Akcjonarjuszy. Po upływie tego terminu przeprowadzi repartycję pozostałych akcji Dyrekcja według własnego uznania.

6) Na wypadek nieprzydzielenia akcji nowym Akcjonarjuszom, zwróci Bank wpłaconą kwotę wraz z 12% odsetkami od dnia wpłaty po dzień podjęcia.

7) Nowe akcje uczestniczą w zyskach Banku począwszy od dnia 1. stycznia 1924.

8) Nowe akcje będą wydane Akcjonarjuszom najdalej do dwu miesięcy od dnia zamknięcia subskrypcji za zwrotem poświerdzenia złożenia gotówki.

9) Na wypadek wysyłania akcji pocztą celem uwidocznienia uskutecznienia przedpłaty należy przekazać również należytość za porto i opakowanie.

Zgłoszenia i wpłaty przyjmują: BANK ZIEMIAN S. A. we Lwowie Kopernika 4. — BANK ZWIĄZKÓW ZIEMIAN, w Warszawie, Kopernika 30. — BANK ZIEMIAŃSKI w Warszawie, Mazowiecke 13. — POZNAŃSKI BANK ZIEMIAN, Poznań Podgórna 10 6183
oraz wszystkie ich oddziały.

We Lwowie, dnia 30. kwietnia 1924. RADA NADZORCZA.

Wezwanie do składania ofert.

Kierownictwo Rejonu Inż. i Sap. Kowel zamierza oddać w drodze nieograniczonego przetargu publicznego wykonanie remontu kapitalnego budynku Nr. 20 koszar Sobieskiego we Włodzimierzu (kuchnia żołnierska).

Gros robót stanowi: dorobienie okien i drzwi, remont i malowanie dachu, remont pieców, posadzki asfaltowej i inne.

Oferty w postaci deklaracji pisemnej w kopertach opieczętowanych lakiem z napisem: „Oferta na remont budynku Nr. 20 we Włodzimierzu" należy składać w Kierownictwie Rejonu Inż. i Sap. w Kowlu-Szosa Brzeska **do dnia 10 maja 1924 r.** godz. 10. poczem nastąpi Komisyjne otwarcie ofert.

Do oferty dołączyć:

1) Kwit na wpłacone do Kasy Skarbowej w Kowlu na rachunek Kierownictwa wadjum w wysokości 3% od oferowanej sumy.

2) Deklarację, iż oferent zna obowiązujące przy wykonywaniu tych robót warunki ogólne i szczegółowe i podporządkuwuje się im całkowicie.

Bliższych informacji oraz wzory deklaracji udziela Referat Budowlany Kierownictwa w godzinach urzędowych do dnia 10. maja br., gdzie też można przejrzeć plany i kosztorysy zatwierdzone.

Oferty nieodpowiadające powyższym warunkom, nie będą rozpatrywane.

Kierownictwo zastrzega sobie prawo przeprowadzenia dodatkowego ustnego przetargu i dowolnego wyboru oferenta.

Pierwszeństwo przy jednakowych warunkach oferowania mają firmy, które tytułem wadjum złożą obligację 10% pożyczki kolejowej.
6176

Posady i prace.

Posady poszukuje panna z ukończoną szkołą handlową i dwuletnią praktyką biurową. Zgłoszenia administracja „Kurjera" okaziciel ce stumarkówki 500353. 6168

Osoba lat 30 poszukuje posady na wyjazd jako gospodyni do wdowca lub kawalera, zgłoszenia do „Kurjera Lwowskiego" pod N. K. 6156

Warsztaty stolarski do sprzedania wiadomość 29. Listopada Nr. 41. 6172

Kupno i sprzedaż.

Harmonje kościelne, szkolne, salonowe. Zawsze w dużym wyborze. Kaim i Syn, Lwów, Kopernika 16. Telefon 2045. 6137

Fortepiany, pianina, Kaim i Syn, Kopernika 16. — Telefon 2045. 5912

Pianino komisowe, znakomite sprzedam. Kopernika 26. parter oficyny Skleniarski. 6160

Na sprzedaż kamienica dwupiętrowa, wystawiona z komfortem w r. 1907, śródmieście. Bliższa wiadomość w kancelarji adwok. dr. Grzesika i dra Korenckiego, Lwów, ulica Boduarda 2. 6127

Nakładem Lwowskiej Spółki Wydawniczej, Sp. z ogr. odp. — Z drukarni Polskiej, Chorążczyzna 31, pod zarz. Z. Kiełbusiewicza. — Odpow. redaktor Tadeusz Stroiński.